

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

§. 3. Qualitas Hispaniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

CAPVT PRIMVM.

De Hispania recentiori in genere.§. 1. *Nomen Hispaniæ.*

LICET Hispania varios subinde sit experta dominos, & Barbarorum prædæ patuerit sæpius, eorum tamen non accepit nomen, vt Anglia, & Francia, nisi fortè in quibusdam partibus vt *Andaluzia*, & *Catalania*, vt mox dicetur.

§. 2. *Quantitas Hispaniæ.*

LONGITVDO eius maxima desumitur à Pro. *Sanctæ Crucis* ad Prom. *Finis terra*, quæ distantia ad Sphæram reuocata, dat vndecim gradus maioris circuli, ac proinde 660. M. passuum.

Latitudo, consideratur à *Freto Gaditano* ad Prom. *Ortegal*, ad totos octo gradus porrecta, qui reddunt 540. M. P.

Circuitus paulò maior definitur à Mariana lib. 1. Nam à *Crucis* Prom. ad primas *Freti fauces* numerat 1080. M. Paf. Hinc ad caput *Finis Terra* 904. M. P. Inde ad fines Francicos 535. M. P. Nunc verò nauatæ à Pro. *S. Crucis*, ad Pro. *Martini* 270. M. P. Hinc ad Prom. *Gates* 240. M. P. Exinde ad exteriores fauces 210. M. P. qui numeri simul ducti reddunt 720. M. P. A *faucibus* autem ad Pro. *S. Vincentij* 160. M. P. Hinc ad Pro. *Sintra* 120. M. P. Inde ad Pro. *Finis Terra* 400. M. P. Summa huius lateris 680. M. P. Denique hinc ad *Fontarabiam* 390. M. P.

§. 3. *Qualitas Hispaniæ.*

QVIBVSDAM in locis mirè fertilis, quibusdam sterilis supra modum; ita se hîc prodigam, aut nouercam natura præbet. Fert fructus admodum suaues vt pote magis excoctos: atque ita quandiu suppetit Hispanis frumentum natium, nostrum fastidiunt, panisque hîc quàm apud nos saporis exquisitoris. Vina Hispanica per totam Europam, imò orbem distrahuntur. Minio iam diues vt olim, item auro, & argento, cuius metallicæ 500. numerantur,

M m iij

omnes desertæ fossorum inopiâ. Quod minus populosa sit effecere Coloniz per totum orbem sparsæ. Testes 20. millia Lusitanorum Goæ, 4. millia Hispanorum Mexici, sex M. Cusci in Peruvia, vt taceam arces vbique gentium excitatas; itémque nauigationes longinquas, quæ quantum hominum absument testantur nostræ vrbes maritimæ. Ante aliquot annos educere poterat Rex Hispaniæ 100. hominum armatorum millia: in bello Algeriano 500. naues instruxit, in Tunetensi 600. in expeditione Anglicanâ 300. naues armatas. Numerantur in Hispaniâ 1500. oppida murata, quorum vndecim Archiepiscopos, 65. Episcopos habent.

§. 4. Religio Hispaniæ.

EIVS supra reliquos Europæos fuere retinentes, ideóque vna ab hæresibus intacta est; ope maximè Inquisitionis quæ primùm in Mauros & Iudæos districta, in Hæreticos quoque laxata est. Ab eâ qui mulctantur induti veste quam *Sanbenito* vocant, raptantur ad supplicium cum iis ceremoniis, quæ populo terrorem incutiant.

§. 5. Mores Hispanorum.

LABORIS sunt, & inedia supra modum tolerantes, quibus hætenus multa præclara confecere. In militiâ ordinû retinentissimi, certissimi fistulatores, hastati loco moueri difficiles. Mirus eorum in Principem rémque publicam amor. Inuidiâ laborant apud omnes gentes, quod Imperij magnitudini tantùm tribuit Mariana. Nusquam gentium, quàm hîc, eruditioni præmia certiora: quamquam litteras humaniores iacere queratur Mariana. Neque minus certa militiæ præmia, quibus miles gregarius ad Imperium promoueri potest. Certè omnes ferè ex prouinciis, & arcibus diuites redeunt.

§. 6. Lingua Hispanorum.

PRÆCIPVA hîc Castellana ex corruptione Latini idiomatis. Lusitana ex Gallicâ, & Castellanâ temperata, ideóque elegans, & auribus grata. Valentina & Catalanica Narbonensi propior, in